

Κριτικό σημείωμα για τη συγγραφέα
Έλλη Παιονίδου

Από τη Δρα Μαρία Μιχαηλίδου

Lecturer

Παιδαγωγική
Επιστήμη

Με το έργο της Έλλης Παιονίδου για παιδιά και νέους, ασχολήθηκα πολλές φορές γιατί, όντως, είναι μεγάλο σε αριθμό βιβλίων, πλούσιο σε ποικιλία ειδολογική, αλλά και θεματική και σίγουρα πολύ αξιόλογο και αξιανάγνωστο.

Το παρόν κριτικό σημείωμα αναφέρεται μόνο στις Μικρές Ιστορίες και στα Παραμύθια και γράφεται με αφορμή τις εγκωμιαστικές εντυπώσεις των φοιτητών μου στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, όταν ασχολήθηκαν με τα είδη αυτά. Στους φοιτητές, λοιπόν, έχει κάνει εξαιρετική εντύπωση το γεγονός της επαλήθευσης των ορισμών των δύο αυτών λογοτεχνικών ειδών με τα επιλεγμένα κείμενα της Έλλης Παιονίδου, τα οποία είχαν να μελετήσουν, γεγονός που καταδεικνύει ότι η συγγραφέας, ταλαντούχος και έμπειρη, μπορεί να κυριαρχήσει σ' όποιο είδος γράφει και να προσαρμόσει τον λόγο της ανάλογα με την ηλικία, στην οποία απευθύνεται.

Από το 1979, χρονιά κατά την οποία εκδίδει το πρώτο της βιβλίο παιδικής λογοτεχνίας, η συγγραφέας έχει διανύσει ένα μακρύ και καρποφόρο διάστημα έως σήμερα, με πνευματική σοδειά περισσότερα από είκοσι έργα για παιδιά και νέους.

Τα τελευταία χρόνια ασχολείται πιο συστηματικά με το Σύγχρονο Παραμύθι και τις Μικρές Ιστορίες. Στο Παραμύθι, ύστερα από «Τα δύο αδέλφια και το Μαύρο Ποτάμι», με το οποίο άρχισε την καριέρα της ως συγγραφέας παιδικής λογοτεχνίας, ξαναδοκιμάζει το 2000 με την «Επίσκεψη στον πλανήτη ΟΛΑΓΙΝΟΝΤΑΙ» και «Τα Δέκα Ορφανά Παραμύθια», το 2002 με «Τα μαγεμένα πέταλα τις Μαργαρίτας» και το πιο πρόσφατο, το 2008 «Οι Τρίδυμες και η μάγισσα νονά τους». Στα παραμύθια αυτά, οι φοιτητές βρήκαν πολύ πετυχημένη την αναλογία φανταστικού και ρεαλιστικού στοιχείου, το γεγονός ότι προτείνονται και σύγχρονα θέματα και προβλήματα, η προσεκτική αποφυγή κάθε σεξισμού, το ότι δεν υπάρχει άμεση πρόθεση διδασχής και φυσικά, το ότι η γλώσσα είναι πολύ οικεία, η αφήγηση άνετη και το ύφος συχνά γίνεται χιουμοριστικό.

Στις Μικρές Ιστορίες μετά από τις «Παιδικές ιστορίες» - 1986, τις «Γυάλινες, Ξύλινες, χάρτινες... και άλλες ιστορίες» - 1990, τους «Άθλους του Καφεδάκη σε εφτά φλιτζάνια» - 1991, τα «Ίσια και τα Στραβά» - 1993, τα οποία έχουν όλα επανεκδοθεί με τις αντίστοιχες χρονολογίες 2004, 2005, 2008 και 2009, μάς δίνει το 1999 τον «Λουκά, τον Νίκο και το λουκάνικο», το 2009 τις «Γατίσιες Ιστορίες» και το πιο πρόσφατο το 2010 «Το συννεφάκι που φοβότανε τον άνεμο».

Για τις Μικρές Ιστορίες, οι φοιτητές έχουν εντυπωσιαστεί για το ότι η συγγραφέας καταφέρνει στην τόσο σύντομη έκταση τής κάθε ιστορίας - είτε αυτοτελούς είτε στη μορφή σπονδυλικού έργου - να δώσει ολοκληρωμένο νόημα, το κείμενο να είναι ενδιαφέρον και ελκυστικό, καθώς και προσιτό στα μικρότερα παιδιά, για τα οποία προορίζεται. Περισσότερο, όμως, απ' όλα τα πλεονεκτήματα στη γραφή της Έλλης Παιονίδου, οι φοιτητές στάθηκαν στο γεγονός της προσέγγισης από τη συγγραφέα εννοιών αφηρημένων και δύσκολων όπως η έννοια της ελευθερίας, η παγκόσμια ειρήνη, το οικολογικό πρόβλημα στον πλανήτη μας, η προσφυγιά, οι κακές συνήθειες, όπως το κάπνισμα κ.ά. με τρόπο απλό, κατανοητό και με την παράθεση παραδειγμάτων από την καθημερινή ζωή των παιδιών, εκεί που πιστεύει ότι οι μικροί αποδέκτες των μηνυμάτων της θα δυσκολευτούν να αντιληφθούν τα λεγόμενά της.

Αυτά τα λίγα με την ευχή να συνεχίσει η συγγραφέας Έλλη Παιονίδου τη δημιουργική και μεστή πορεία της.

Μαρία Μιχαηλίδου

Μάρτιος 2011